

Leszek Mindur
Szkoła Główna Handlowa

PROMOWANIE ROZWOJU TRANSPORTU INTERMODALNEGO W WYBRANYCH KRAJACH ZACHODNICH – WNIOSKI DLA POLSKI

Wprowadzenie

Sytuację na rynku transportu intermodalnego w Europie oraz układ i strukturę powiązań pomiędzy jego głównymi uczestnikami można przedstawić następująco:

- w krajach Unii Europejskiej brak jest jednej i scentralizowanej struktury organizacyjnej, która pełniłaby funkcje organizowania i zarządzania operacjami transportu intermodalnego, co jest oczywiste z uwagi na konieczność przestrzegania zasad wolnej i uczciwej konkurencji;
- wiodącą rolę w organizowaniu przewozów intermodalnych odgrywają Narodowe Towarzystwa Transportu Intermodalnego, pełniące funkcje operatora transportu intermodalnego i będące równocześnie członkami UIRR (Międzynarodowy Związek Towarzystw Transportu Intermodalnego, Kolej – droga); towarzystwa te, kupując usługi przewozowe od kolei, organizują i nadzorują usługi kolejowe w relacjach terminal-terminal;
- przewoźnik drogowy zajmuje się akwizycją przewozów, transportowaniem przesyłek z miejsca załadunku do terminalu i organizowaniem jej odwozu z terminalu docelowego do odbiorcy własnym taborem lub taborem partnerów.

Właściwa współpraca transportu kolejowego i drogowego jest podstawą powodzenia działalności operatorów transportu intermodalnego, zgodnie z zasadą, że transport kombinowany będzie się mógł rozwijać jedynie wówczas, gdy uwzględnione będą interesy zarówno transportu drogowego, jak i kolejowego.

Leszek Mindur

---

1. Kierunki wspierania transportu intermodalnego przez Komisję Europejską

Według Komisji Europejskiej – osiągnięcie znaczących zmian strukturalnych na rynku przewozów towarowych zgodnie z rekomendowaną zasadą rozwoju zrównoważonego transportu będzie możliwe poprzez wdrażanie pakietu następujących środków promujących przesunięcie części przewozów towarowych z transportu drogowego na transport kolejowy i kombinowany:

- 1) znaczące usprawnienie efektywności i jakości usług kolejowych, w tym przede wszystkim eliminowanie opóźnień w kursowaniu zwartych pociągów towarowych oraz zwiększenie niezawodności i częstotliwości usług kolejowych, zwłaszcza świadczonych w systemie przewozów intermodalnych;
- 2) zapewnienie interoperacyjności kolei w układzie międzynarodowym poprzez eliminowanie istniejących wąskich gardeł o charakterze technicznym, eksploatacyjnym i organizacyjnym w międzynarodowych towarowych przewozach kolejowych;
- 3) usprawnienie partnerskich związków i współpracy między operatorami pociągów i operatorami kolejowej infrastruktury oraz między nimi a operatorami transportu intermodalnego;
- 4) usprawnienie kosztów operacji kolejowych oraz zapewnienie elastyczności cenowej;
- 5) zapewnienie długoterminowego finansowania kolejowych inwestycji infrastrukturalnych;
- 6) wprowadzenie efektywnych i spójnych podatków oraz opłat za ciężarowe pojazdy drogowe;
- 7) efektywne wdrożenie podstawowych regulacji dotyczących ciężarowego transportu drogowego, zwłaszcza w zakresie limitów ciężaru, bezpieczeństwa, czasów jazdy, pracy i odpoczynku kierowców, z równoczesną weryfikacją stosowanych procedur i sankcji.

Należy jednak mieć świadomość, że koleje, bez jakiegokolwiek pomocy zewnętrznej nie będą w stanie wygrać walki konkurencyjnej z transportem drogowym. Eksperti Unii podkreślają, że koleje nie staną się nowoczesną gałęzią transportu, na miarę nowego stulecia, jeśli nie stworzy się im warunków do pełnej i rzeczywistej liberalizacji, jak również jeśli transport kolejowy, a w konsekwencji i kombinowany nie otrzymają niezbędnej pomocy.

*Promowanie rozwoju transportu intermodalnego w wybranych krajach zachodnich ...***2. Pomoc udzielana dla transportu kombinowanego w wybranych państwach Europy Zachodniej¹****Austria**

W Austrii stosowane są kompleksowe instrumenty wspierające transport kombinowany – od finansowego wsparcia do 30% kosztów inwestycji terminalowych, na urządzenia przeładunkowe, specjalne wyposażenie i tabor przez dotacje do kosztów eksploatacji dla kolei oraz po niżki i zwolnienia od podatku i od opłat za użytkowanie dróg oraz wyłączenia z zakazów ruchu, restrykcje w zakresie ładowności pojazdów drogowych czy też lokalizacja ekopunktów.

Każda pomoc finansowa, w tym również dla transportu kombinowanego, musi być zgodna z obowiązującym prawem, przy czym podstawa prawna zależy od konkretnego tytułu, w ramach którego są określane środki finansowe promujące rozwój transportu kombinowanego, przy przestrzeganiu zasady respektowania przepisów Unii Europejskiej w tym zakresie.

Podstawowe postanowienia i przepisy dotyczące środków promujących rozwój transportu kombinowanego w Austrii, w tym przede wszystkim pomocy finansowej państwa, są zawarte w „Programie promowania towarowego transportu kombinowanego droga / kolej / statek”, który obowiązywał do końca 2002 r. Program został przyjęty przez rząd Austrii w formie odpowiedniego aktu prawnego oraz został zaakceptowany przez Komisję WE z uwagi na kompatybilność jego rozwiązań z artykułem 87/3/c Traktatu Wspólnot Europejskich.

W programie określone są zasady i warunki udzielania pomocy finansowej państwa (łącznie z wysokością środków w skali roku kalendarzowego) dla transportu kombinowanego droga/ kolej/ żegluga śródlądowa oraz inne środki promujące transport kombinowany, w tym przede wszystkim: wyłączenia z zakazów ruchu, restrykcje w zakresie ładowności pojazdów drogowych, redukcje podatków czy też lokalizacja ekopunktów. Transport drogowy uczestniczący w łańcuchu transportu kombinowanego jest zwolniony z zakazu jazdy w weekendy, w nocy i dni świąteczne oraz jest odrębnie traktowany w systemie punktów ekologicznych i przy kontyngentach wynagrodzeniowych. Zliberalizowano operacje początkowe i końcowe dla technologii Ro-La w pewnych korytarzach oraz wyłączono jazdy wykonywane dla potrzeb transportu kombinowanego od zakazów ruchu w soboty, niedziele i święta, jeśli nie przekraczają promienia 65 km do/z terminali.

¹ § 3 Ustawy o Kolejach Federalnych Austrii z 1992 r. stwierdza się, że zgodnie z rozporządzeniem Rady WE nr 1191/69 z 26.06.1969 r., zmienionej rozporządzeniem Rady nr 1893/91 z 20.06.1991 r., przewozy, które np. ze względów środowiskowych leżą w publicznym interesie, mogą otrzymać finansową pomoc na gruncie ich wykonywania jako usług publicznych. Dla tych świadczeń w ramach transportu kombinowanego (włącznie z Ro-La) ustala się rekompensatę w zależności od liczby przesyłek).

Leszek Mindur

Holandia

Podstawą prawną programów subsydiowania transportu kombinowanego w Holandii jest krajowa legislacja, w formie konkretnych przepisów opracowanych dla Ministerstwa Transportu. Z inicjatywy Ministerstwa Transportu Holandii utworzono Fundację Transportu Intermodalnego – która organizuje współpracę pomiędzy nadawcami, operatorami na terminalach, operatorami transportu kombinowanego i przewoźnikami. W ramach Ministerstwa Transportu Holandii powołano specjalny Zespół ds. Transportu Kombinowanego, który planuje podstawowe kierunki polityki oraz koordynuje różne inicjatywy w dziedzinie legislacji i pomocy finansowej dla transportu kombinowanego.

Pomoc finansowa jest przyznawana głównie z budżetu państwa w formie subwencji, niskoprocentowanych pożyczek, gwarancji kredytowych i kredytów oraz częściowo z budżetów regionalnych/ lokalnych. Pomoc finansowa państwa jest przyznawana na:

- inwestycje na terminalach publicznych i centrach logistycznych (budowa i modernizacja),
- modernizację linii kolejowych i urządzenia przeładunkowe na stacjach kolejowych,
- modernizację połączeń wodnych śródlądowych i urządzenia przeładunkowe portów wodnych śródlądowych,
- współfinansowanie zakupu intermodalnych jednostek transportowych,
- w bardzo ograniczonym zakresie do kosztów eksploatacyjnych przewozów kombinowanych, w tym głównie na uruchamianie nowych połączeń.

Źródła finansowania może stanowić zarówno budżet państwowy, jak i budżety regionalne lub lokalne. Ministerstwo Transportu ma swoje regionalne oddziały, które posiadają budżet do promowania transportu kombinowanego w swoim regionie.

Pomoc finansową otrzymują: operatorzy terminali publicznych, kolej, przedsiębiorstwa żeglugi śródlądowej, operatorzy transportu kombinowanego, spedytorzy i przewoźnicy drogowi oraz nadawcy i firmy logistyczne.

Włochy

Podstawą do udzielania pomocy finansowej do transportu kombinowanego jest krajowa Ustawa z 1990 roku, znowelizowana w 1995 roku, przy zachowaniu podobnych zasad i kryteriów udzielania pomocy od 1996 r. Ustawa nr 240 z 4 sierpnia 1990 roku, określa udział państwa przy realizacji punktów przeładunkowych na styku różnych gałęzi transportu (interporto), przeznaczonych do przewozów intermodalnych.

Promowanie rozwoju transportu intermodalnego w wybranych krajach zachodnich ...

Pomoc finansowa jest przyznawana głównie z budżetu państwa w formie subwencji, niskooprocentowanych pożyczek, gwarancji kredytowych i kredytów. Jest ona udzielana przede wszystkim na budowę nowych i modernizację istniejących terminali oraz wyposażenie terminali w urządzenia przeładunkowe. W niektórych przypadkach udzielana jest pomoc finansowa państwa w formie pożyczek (nie oprocentowanych lub niskooprocentowanych) na zakup specjalistycznych wagonów dla transportu kombinowanego oraz intermodalnych jednostek transportowych. Pomoc ta jest przyznawana jedynie z budżetu państwa.

Pomoc finansowa państwa otrzymują operatorzy transportu kombinowanego, koleje i operatorzy terminali (w niektórych przypadkach).

Niemcy

W ramach „Planu niemieckich dróg transportowych” (BVWP’92) i na podstawie Ustawy o rozbudowie dróg kolejowych z 15.11.1993 roku (BGB1), z późniejszymi zmianami, oferowane są nie oprocentowane pożyczki lub subwencje do kosztów budowy i rozbudowy terminali przeładunkowych dla transportu kombinowanego. W BVWP’92 przewidziano na ten cel 4 085 mln DM na okres do 2012 roku. Z tych środków powinny zostać wyrównane dodatkowe koszty systemu transportowego w przewozach drogowych dom – dom: dwukrotny przeładunek na terminalach, koszty przejazdów na trasie terminal – siedziba klienta – terminal, procesy manewrowe itp.

Zakres pomocy finansowej państwa jest określony przede wszystkim w „Programie rozwoju transportu kombinowanego”, przyjętym przez rząd Federalny Niemiec w formie stosownego aktu prawnego. Środki finansowe na budowę i rozbudowę terminali dla transportu kombinowanego z udziałem niemieckich kolei (DB AG) są przygotowywane na podstawie Ustawy o rozbudowie niemieckich dróg kolejowych i są przekazywane w formie nie oprocentowanych pożyczek lub dotacji.

Pomoc finansowa jest przyznawana głównie z budżetu państwa w formie subwencji, niskooprocentowanych pożyczek, gwarancji kredytowych i kredytów oraz częściowo z budżetów lokalnych (landy). Budżet państwa uczestniczy we współfinansowaniu budowy i modernizacji terminali transportu kombinowanego w Niemczech m.in. na podstawie umowy pomiędzy rządem a kolejami niemieckimi (DB AG). Jedynie w pojedynczych przypadkach przewidziane są subwencje na koszty eksploatacyjne przydzielane z budżetu centralnego.

Pomoc finansową państwa otrzymują operatorzy transportu kombinowanego, koleje oraz w niektórych przypadkach – operatorzy terminali.

Leszek Mindur

Francja

Pomoc finansowa państwa na promowanie rozwoju transportu kombinowanego jest realizowana na podstawie specjalnego „Programu rządowego rozwoju transportu kombinowanego”, stanowiącego integralną część „Ogólnego programu rozwoju transportu we Francji.” Zgodnie z tym programem rząd zawiera 5-letnie kontrakty z poszczególnymi regionami na promowanie transportu kombinowanego, ponadto zawierane są umowy pomiędzy SNCF i rządem. Na podstawie tych kontraktów przyznawane są środki budżetowe w formie subwencji dla kolei francuskich na rozwój transportu kombinowanego.

Minister transportu ustanowił fundusz subsydiowania rocznych opłat leasingowych dla przewoźników drogowych na zakup specjalistycznego taboru i jednostek transportu intermodalnego dla transportu kombinowanego. Wszyscy partnerzy łańcucha transportu kombinowanego we Francji podpisali specjalną „Kartę o rozwoju transportu kombinowanego”. Z inicjatywy Ministra transportu powołano Radę ds. Transportu Kombinowanego, w skład której wchodzi: przedstawiciele władz rządowych, w tym przede wszystkim Ministerstwa Transportu, przedstawiciele głównych podmiotów transportu kombinowanego i eksperci w dziedzinie transportu.

Promowanie transportu kombinowanego koncentruje się głównie na wspieraniu inwestycji w zakresie budowy, modernizacji i wyposażenia terminali oraz infrastruktury tegoż transportu. W niektórych przypadkach możliwe jest współfinansowanie przez państwo zakupu intermodalnych jednostek transportowych.

Pomoc finansowa jest przyznawana głównie z budżetu państwa w formie subwencji, niskoprocentowanych pożyczek, gwarancji kredytowych i kredytów oraz z budżetów lokalnych – nawet do 30%.

Pomoc finansowa w formie subwencji na inwestycje terminalowe stanowi około 50% wartości inwestycji, z czego ok. 70% przyznawane jest przez budżet centralny i budżety lokalne, a 30% przez kolej. Wyposażenie terminali jest subwencjonowane do 50%, w tym przez regiony w 30–40%, na podstawie specjalnych kontraktów zawieranych przez rząd z regionami.

Zakup nadwozi wymiennych jest subwencjonowany do 20% rocznego wydatku (do 10 nadwozi), zaś raty leasingowe na nadwozia są subwencjonowane, wówczas gdy przedsiębiorstwo transportu drogowego zapewnia gratisowe wyposażenie i zgodzi się na ich angażowanie w transport kombinowany.

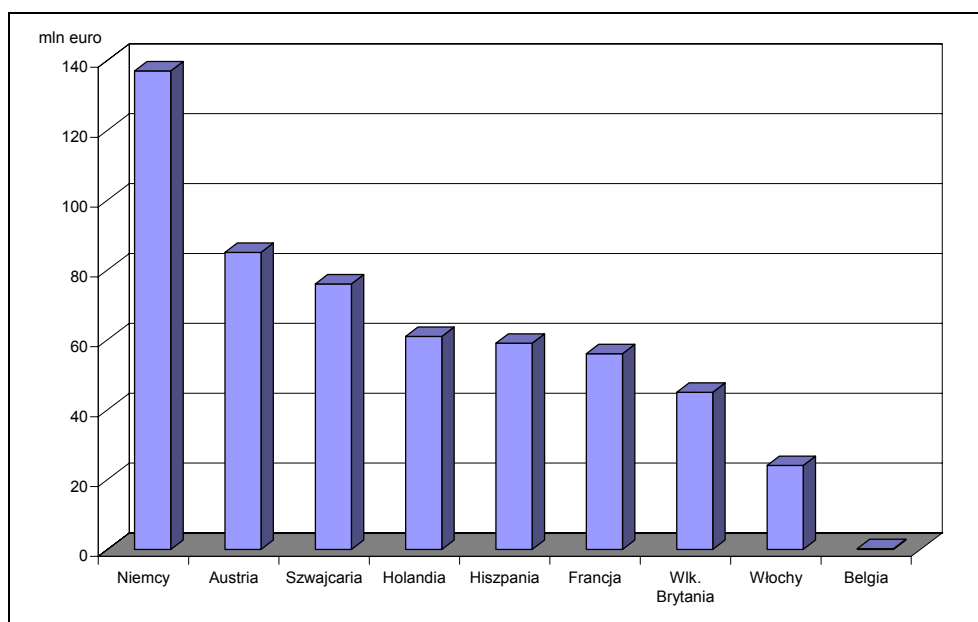
Poza budżetem centralnym również i lokalne (głównie regionalne) władze wspierają finansowo rozwój transportu kombinowanego. Niektóre rady regionalne subsydują lokalne przedsiębiorstwa transportowe, aby promować zakupy nadwozi wymiennych i podwozi.

Promowanie rozwoju transportu intermodalnego w wybranych krajach zachodnich ...

Pomoc finansową państwa otrzymują operatorzy transportu kombinowanego, koleje, operatorzy terminali (w niektórych przypadkach) oraz dodatkowo przewoźnicy drogowi (współfinansowanie zakupu intermodalnych jednostek transportowych przez państwo).

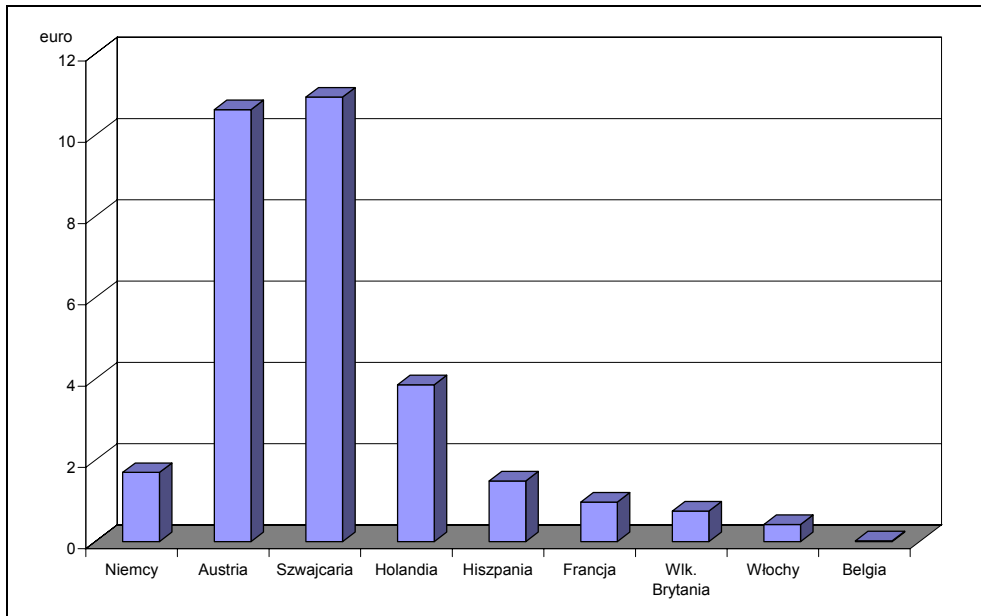
2.1. Pomoc rządów wybranych państw europejskich dla rozwoju transportu kombinowanego

Średnioroczną pomoc rządów wybranych państw Unii Europejskiej i Szwajcarii – która jest poza strukturami Unii – dla transportu kombinowanego, w podziale na kwotę ogólną i w przeliczeniu na jednego mieszkańca oraz na dziesięć tysięcy kilometrów kwadratowych powierzchni, przedstawiono na rysunkach 1–3. W tablicach 1–2 przedstawiono przykłady pomocy finansowej wybranych krajów dla transportu kombinowanego oraz miejsce transportu kombinowanego w polityce transportowej tych państw.

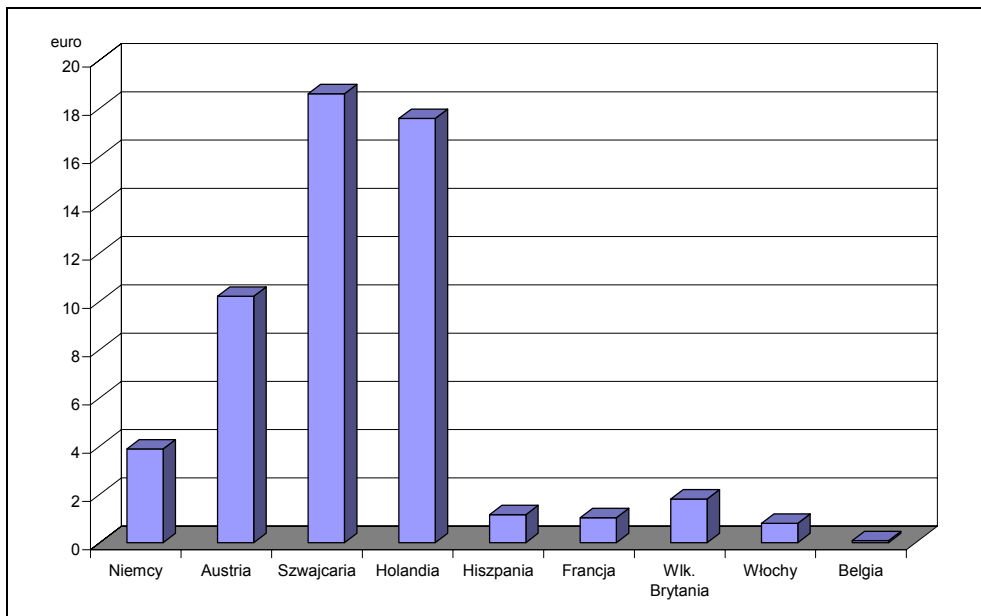

Rys. 1. Średnioroczny budżet wybranych państw UE na wspieranie transportu kombinowanego w latach 1997–2002 (mln euro)

Leszek Mindur

Rys. 2. Średnioroczny budżet wybranych państw UE na wspieranie transportu kombinowanego na jednego mieszkańca w latach 1997–2002 (euro)

Rys. 3. Średnioroczny budżet wybranych państw UE na wspieranie transportu kombinowanego w przeliczeniu na 10 tys. km² powierzchni w latach 1997–2002 (euro)

Tablica 1. Pomoc rządów wybranych państw UE dla transportu kombinowanego

Wyszczególnienie	Niemcy	Austria	Szwajcaria	Holandia	Hiszpania	Francja	Wlk. Brytania	Włochy	Belgia
Subsydia do infrastruktury – urzędzenia na terminalach	+ ⁽¹⁾	+ ⁽³⁾	+ ⁽³⁾	+	+	+	+	+ ⁽¹⁾	+ ⁽¹ⁱ²⁾
Subsydia do suprastruktury na terminalach	+	+	+	-	-	-	+	-	-
Subsydia na zakup/leasing wyposażenia tk (wagony, jednostki intermodalne)	-	+	+	-	-	-	+	+	+
Subsydia do kosztów eksploatacji tk	-	+ (w tym Ro-La)	+ ⁽⁴⁾ (w tym Ro-La)	+ ⁽⁴⁾	- ⁽⁴⁾	+ ⁽⁴⁾	+ ⁽⁴⁾	-	-
Budżet transportu kombinowanego	1997–2012: 4,1 mld DM	1997: 1,18 mld ATS, w tym: 80 mln do terminali i wyposażenia oraz 1,1 mld dla kolei do kosztów świadczenia usług tk	1997: 123 mln SwF, w tym: 8 mln do terminali i wyposażenia i 115 mln do eksploatacji	1997–2000: 180 mln NLG, w tym: 160 na terminale i 20 do eksploatacji	1994–2007: 146 mld ESP w tym 25 mld na terminale (5)	1997: 375 mln FF	14 mln GBP/rok i dodatkowo 75 mln za dostęp do sieci kol.	1994–2007: 700 mld ITL	1997: 10 mln BEF
Średnioroczny budżet w mln euro	137	85	76	61	59	56	45	24	0,23
w euro/mieszkańca	1,70	10,63	10,94	3,86	1,49	0,97	0,75	0,42	0,02
w euro/10 tys. km ²	3,88	10,21	18,60	17,58	1,16	1,03	1,81	0,80	0,08

Objaśnienia:

(+) występuje; (-) nie występuje; (1) rządowe subsydia wyłącznie do infrastruktury kolejowych terminali. Subsydia są udzielane w formie korzystnych pożyczek lub jako ryczałt (*lump sums*); (2) w Belgii tylko decyzje dotyczące kolei są podejmowane na szczeblu krajowym. Natomiast decyzje i udzielanie finansowej pomocy do innych gałęzi oraz dla terminali i portów są podejmowane na poziomie regionu; (3) w niektórych przypadkach rządy Austrii i Szwajcarii udzielają finansowej pomocy na budowy terminali w sąsiednich krajach; (4) w Holandii, Francji i Hiszpanii nie stosuje się opłat za korzystanie z infrastruktury kolejowej dla transportu kombinowanego w Wlk. Brytanii i Szwajcarii udzielane są dotacje; jeśli operator może udowodnić, że przewozy drogowe są tańsze od kolejowych, wtedy rząd subsydiuje wszystkie koszty lub tę część kosztów, która odnosi się do opłat za infrastrukturę kolejową; (5) główna część środków jest przeznaczana na infrastrukturę kolejową.

Źródło: International Study on Intermodal Transport. The Hague, March 1998 oraz ostatnie dokumenty robocze Grupy ds. Transportu Kombinowanego. Obok państw zrzeszonych w Unii Europejskiej w artykule uwzględniono również Szwajcarię pozostającą poza strukturami UE.

Tablica 2. Transport kombinowany w polityce transportowej wybranych państw członkowskich UE

Transport kombinowany w polityce transportowej	Austria	Belgia	Szwajcaria	Niemcy	Hiszpania	Francja	Włochy	Holandia	Portugalia	Wlk. Brytania
1. Specjalne struktury dla transportu kombinowanego										
a) w Ministerstwie Transportu	+	(1)								
b) koordynowane przez Ministerstwo Transportu			+	+		+	+	+	+	
2. Transport kombinowany w ogólnym programie rozwoju transportu	+		+	+	+	+	+	+	+	
3. Konkretny program inwestycyjny dla transportu kombinowanego	+		+	+	+	+		+		
4. Transport kombinowany przedmiotem inwestycji infrastruktury publicznej ze środków:										
a) budżetu państwa	+		+	+		+	+	+	+	+(3)
b) budżetów regionalnych		+		+	+	+	+			
c) budżetów sektoralnych gałęzi	+	+	+	+	+(7)			+	+	
5. Subsydia na zakup lub leasing urządzeń dla transportu kombinowanego:										
a) wagony, intermodalne jednostki transportowe i jednostki ładunkowe	+	+(4)	+			+(5)	+	+(1)	+	
b) konkretne urządzenia przeładunkowe	+	+	+	+		+	+	+(1)	+	
6. Subsydia do kosztów eksploatacji:										
a) przyznanie dostępu do sieci kolejowej						+		(1)		+
b) rekompensata deficytu			+	+(2)		+	+			
c) premie ekologiczne	+						+			

Objaśnienia:

(1) w trakcie uruchamiania; (2) przez lokalne władze; (3) tylko w konkretnych przypadkach; (4) tylko wagony; (5) z wyjątkiem wagonów; (6) zgodnie z siecią TEN (skrajnia B1); (7) z budżetu kolejowego; (8) włączając terminale w Niemczech i Włoszech przez Hupack.

Źródło: The Phare Study on the conditions for the progressive integration of European inland transport markets. Final Report. March 1999 oraz pozyskane dokumenty źródłowe z wybranych krajów.

Promowanie rozwoju transportu intermodalnego w wybranych krajach zachodnich ...

---

3. Próba określenia prognozy przewozów transportem intermodalnym w Polsce

Z prognozy przewozów ładunków w obsłudze polskiego handlu zagranicznego wynika, że ogólna masa ładunków ma wzrosnąć w roku 2010² w stosunku do 2000 roku od 27,9% do 93,1%, w zależności od przyjętego wariantu rozwoju gospodarki narodowej oraz gałęzi transportu. W prognozie założono jednocześnie przyspieszenie rozwoju przewozów w intermodalnych jednostkach ładunkowych. W liczbach bezwzględnych masa ładunków podatnych do transportu intermodalnego w 2010 roku ma osiągnąć niebagatelną liczbę rzędu 5.104 tys. – 10.617 tys. ton, z tym że suma pierwsza dotyczy wariantu minimalnego, zaś suma druga – wariantu maksymalnego. Z ogólnej masy ładunków na przewozy kombinowane kolejowo-drogowe przypadać ma od 34% do 42% w zależności od przyjętego wariantu rozwoju. Są to założenia bardzo ambitne, zważywszy, że w okresie wyjściowym tego rodzaju przewozy nie przekroczyły 2.000 tys. ton i związane były głównie z przewozami ładunków w kontenerach. W prognozie natomiast udział przewozów ładunków w kontenerach wahać się ma zaledwie w granicach 25,5%–31,7%, natomiast znaczny udział dotyczy przewozów nadwozi wymiennych (42,7–45,2%), naczep (19,7–21,8%) oraz Ro-La (6,8–7,5%).

3.1. Podstawowe przedsięwzięcia warunkujące rozwój przewozów intermodalnych w Polsce

W Polsce istnieją dobre perspektywy dla rozwoju transportu intermodalnego, zarówno w odniesieniu do przewozów krajowych, jak i międzynarodowych. Jednak głównie od polityki transportowej państwa zależy, czy będzie to rzeczywisty rozwój, czy też stagnacja lub spadek przewozów intermodalnych z udziałem polskich podmiotów transportowych. Spadek kolejowych przewozów towarowych na początku lat dziewięćdziesiątych spowodował powstanie poważnych rezerw zdolności przewozowej transportu kolejowego, co stwarza duże możliwości przejęcia przez kolej części przewozów z transportu drogowego w systemie technologii transportu intermodalnego.

---

² L. Mindur (praca zbiorowa), *Współczesne technologie transportowe*, Instytut Technologii i Eksploatacji, Warszawa 2004.

Leszek Mindur

Na podstawie wyników szczegółowych badań³ można stwierdzić, że występują korzystne uwarunkowania zewnętrzne i perspektywy rozwoju transportu intermodalnego w Polsce, zwłaszcza w kategoriach potencjalnego popytu.

Dla zapewnienia rozwoju transportu intermodalnego konieczne jest:

- wprowadzenie tzw. kodyfikacji linii kolejowych i taboru,
- podniesienie standardów technicznych polskich dróg kołowych,
- modernizacja istniejących terminali oraz zagęszczenie ich sieci,
- zapewnienie przez nadawców i odbiorców IJŁ warunków komunikacyjnych,
- wyposażenie krajowych operatorów transportu intermodalnego w odpowiedni tabor kolejowy,
- opracowanie optymalnej sieci powiązań terminali i centrów logistycznych oraz racjonalnych rozkładów jazdy pociągów,
- rozwijanie sprawnego systemu informatycznego,
- opracowanie właściwych aktów normatywnych dostosowanych do uregulowań prawnych Unii Europejskiej.

3.2. Próba sformułowania generalnych wniosków w zakresie rozwoju transportu kombinowanego w Polsce

Przewozy realizowane w technologiach zunifikowanych w transporcie kombinowanym w Polsce osiągają około dwóch milionów ton rocznie i stanowią niespełna 2% ogólnej wielkości przewozów wykonywanych transportem kolejowym. Przyczyny takiego stanu rzeczy (w ocenie ekspertów są złożone) tkwią przede wszystkim w braku odpowiednich rozwiązań legislacyjnych i finansowych oraz przyczynach organizacyjno-technicznych.

Doświadczenia państw Europy Zachodniej wskazują na następujące potrzeby:

1. Opracowanie kompleksowego programu promowania towarowego transportu kombinowanego droga/kolej/statek w formie odpowiedniego aktu prawnego przyjętego przez rząd. W celu zapewnienia jego kompatybilności z regulacjami Unii Europejskiej powinien być uzgodniony z Komisją UE. Powyższy program powinien stanowić integralną część ogólnego programu rozwoju transportu w Polsce (polityki transportowej). Program między innymi powinien zawierać:
  - zasady i warunki udzielania pomocy finansowej państwa,
  - zakres niezbędnych regulacji prawnych,
  - inne środki promujące transport kombinowany.

---

³ J. Wronka z zespołem, *Program rozwoju transportu intermodalnego w Polsce do 2015 r.*, Temat OBE4-1260/2000. OBET, Warszawa – Szczecin, luty 2001.

Promowanie rozwoju transportu intermodalnego w wybranych krajach zachodnich ...

---

2. W ramach Ministerstwa Transportu i Budownictwa powołanie specjalnego zespołu do spraw transportu kombinowanego lub rady ds. transportu kombinowanego, w skład której weszliby przedstawiciele: władz rządowych, głównych podmiotów transportu kombinowanego i eksperci w dziedzinie transportu. Do podstawowych zadań tych jednostek należałoby:
  - planowanie kierunków polityki rozwoju transportu kombinowanego,
  - koordynowanie różnych inicjatyw w dziedzinie legislacji,
  - koordynowanie pomocy dla transportu kombinowanego,
  - koordynowanie działań stwarzających warunki techniczne dla rozwoju transportu kombinowanego itd.
3. Wypracowania sposobów wspierania rozwoju transportu kombinowanego ze środków:
  - budżetu państwa,
  - budżetów regionalnych,
  - budżetów sektoralnych gałęzi.
4. Poprawę jakości usług kolejowych świadczonych w łańcuchach transportu kombinowanego i w konsekwencji przywrócenie zaufania klientów do tej gałęzi transportu.

Bibliografia

- [1] Mindur L. (praca zbiorowa), *Współczesne technologie transportowe*, Instytut Technologii i Eksploatacji, Warszawa 2004.
- [2] Protokół Najwyższej Izby Kontroli z 8 lipca 1999 r. dotyczący funkcjonowania transportu intermodalnego w Polsce w latach 1996–1998 Nr 186/99/P98/120/DTL, Warszawa, lipiec 1999, s. 27.
- [3] Ratyfikowana przez Polskę w 1989 r. umowa AGC obligowała stronę polską do dostosowania wytypowanych linii kolejowych do podstawowych wymagań techniczno-eksploatacyjnych transportu intermodalnego, zaś podpisania w marcu 1992 r. umowa AGTC, obejmujące te same linie kolejowe co AGC, zobowiązywała Polskę do działań w celu uzyskania w 2000 r. lepszych wskaźników eksploatacyjnych, zwłaszcza w zakresie prędkości kursowania pociągów przewożących ładunki w IJŁ.
- [4] Tylutki A., *Prognozy przewozów multimodalnych w oparciu o analizę czynników stymulujących rozwój gospodarczy kraju (eksport, import)*, Synteza, Podzadanie zadania Badawczego nr 8 PBZ-O32-06 Sieciowy system przewozów multimodalnych. Uniwersytet Szczeciński, Wydział Transportu i Łączności, Szczecin, październik 1997 r.
- [5] White Paper. European Transport Policy for 2010: time to decide. Commission of the European Communities. COM(2001)370, Brussels, 12.09.2001.
- [6] Wronka J. z zespołem, *Program rozwoju transportu intermodalnego w Polsce do 2015 r.*, Temat OBE4-1260/2000. OBET, Warszawa – Szczecin, luty 2001.